

Priština, 16. novembar 2022.
Šifra RUE V_1617_2022

Odbor RUE-a

Na osnovu:

- Odredbi člana 9, člana 16, člana 25, člana 26, člana 55. st. 1, podstav 1.1, 1.2 i 1.5, člana 56 st. 1, podstav 1.2 i člana 57. st. 2 podstav 2.2, 2.8, 2.11 i 2.14 u vezi sa stavovima 3, 6, 7, 8. i 9. Zakona o energetsom regulatoru br. 05/L-084;
- Odredbi člana 28. st. 1 podstav 1.3, 1.17 i 1.21 Zakona o električnoj energiji br. 05/L-085;
- Odredbi člana 9. Procedure trgovanja električnom energijom;
- Odredbi člana 11.1.9 Tržišnih pravila;
- Odredbi člana 2.5.1.2 Kodeksa bilansa;
- Odredbi člana 3, člana 4, člana 5, člana 7. i člana 8. i člana 9. st. 2 podstav 1.2, 1.8, 1.11 i 1.14 u vezi sa st. 2, 4, 6, 7, 10, 12. i 13. Pravila br. 06/2017 o administrativnim merama i novčanim kaznama;
- Odredbi člana 3, člana 9. st. 2, člana 23. i člana 32. licence za operatera distributivnog sistema br. RUE/Tr_06/17 za KEDS;
- Saopštenja RUE br. 448/22 od 14. oktobra 2022. godine u vezi sa utvrđenim prekršajima za kupovinu, plaćanje i nominacije električne energije od strane operatera distributivnog sistema („KEDS“); i
- Odgovora operatera distributivnog sistema (KEDS) primljenih 28.10.2022. br. prot. 1106/2022,

na sednici održanoj 16. novembra 2022. godine doneo je sledeće:

REŠENJE

- I. IZRIČE SE NOVČANA KAZNA** - operateru distributivnog sistema (KEDS-u), zbog utvrđenih zakonskih prekršaja za kupovinu, plaćanje i nominacije električne energije u iznosu od **2.753.000 €** (dva miliona sedamsto pedeset tri hiljade evra).
- II. OBAVEZUJE SE** - operater distributivnog sistema (KEDS), da u roku od 2 (dve) godine u 4 (četiri) rate plati kaznu na račun br. 1000 4300 7000 8375 Budžetu Republike Kosovo, u iznosu utvrđenom u tački I. odredbe, pod posledicama prinudnog izvršenja.

OBRAZLOŽENJE

Regulatorni ured za energiju (RUE) je u skladu sa ovlašćenjima datim Zakonom o energetsom regulatoru nadzirao kupovinu električne energije, plaćanja i nominacija za operatera distributivnog sistema (KEDS).

Monitoring je bio fokusiran na prikupljanje, procenu i analizu podataka i usklađenost u svim materijalnim aspektima, ekonomske i finansijske aktivnosti, te na to da li su transakcije i informacije u skladu sa zakonskim odredbama i regulatornim okvirom na snazi.

Cilj je bio dokazati moguće povrede u vezi sa dokazima o odstupanjima od principa zakonitosti, o: a) naplati i plaćanju između vlasnika licence; b) uvoznj kupovini od PUU i procesu prodaje energije od uvoza za pokrivanje gubitaka ODS-u (KEDS), kao i c) odstupanjima u nominaciji energije KEDS-a za gubitke.

RUE je u okviru nadziranja kupovine električne energije, plaćanja i imenovanja za operatera distributivnog sistema (KEDS) pripremio izveštaj sa nalazima koji je predstavio Odboru RUE.

Odbor RUE je na sednici održanoj 24.06.2022. godine razmotrio nalaze u izveštaju koji su pripremili stručnjaci RUE, a 24.06.2022. godine putem izveštaja o nadziranju plaćanja za kupovinu električne energije i nominacija za operatera distributivnog sistema (KEDS) i snabdevača električne energije (KESCO) obavestio je strane u vezi sa nalazima monitoringa. Isto tako, Odbor RUE je na osnovu člana 7. st. 2. Pravila br. 06/2017 o administrativnim merama i novčanim kaznama zatražio od KEDS-a da u roku od 15 kalendarskih dana da pismene odgovore na nalaze u Izveštaju.

RUE je od 08.07.2022. od KEDS-a primio komentare u Izveštajima o praćenju kupovine električne energije, plaćanja i nominacije za operatera distributivnog sistema (KEDS) od 24.6.2022. dajući odgovore na nalaze i zaključke zabeležene u Izveštaju o praćenju RUE.

RUE je ocenio komentare koje je uputio KEDS, u vezi sa praćenjem kupovine električne energije, plaćanja i odstupanja u energetske nominacijama od operatera distributivnog sistema KEDS-a.

RUE je ocenio da se, što se tiče dela operativne i pravne manjkavosti, na koje se poziva KEDS, i nastavka nabavke energije za stranke na još neko vreme, komentar stranke odnosi na finansijske probleme izazvane pojavom pandemije KOVID 19, a kasnije energetske krize, ali monitoring osporava način obavljanja usluge za nabavku gubitaka od KEDS-a.

RUE smatra da pojašnjenja koja je dao KEDS u vezi sa zahtevima RUE za nabavku električne energije izražena u izveštaju o monitoringu, nisu relevantna, stoga podseća KEDS da nije nabavljao električnu energiju za pokriće gubitaka kako je predviđeno zakonskim odredbama, odnosno stavom 1.21 člana 28. Zakona br. 05/L-085 o električnoj energiji kao i člana 9. Procedure za trgovinu energijom.

RUE takođe ponavlja da tokom perioda praćenja ODS nije izvršio odgovornosti date zakonom koji obavezuje KEDS/ODS da obezbedi električnu energiju za pokrivanje gubitaka u distributivnoj mreži i za pomoćne usluge, u skladu sa tržišnim principima električne energije, transparentnosti i nediskriminacije.

Što se tiče pitanja odstupanja koje KEDS tvrdi da postoje, ovakvi komentari i opravdanja ne stoje, jer RUE smatra da su se odstupanja u decembru 2021. godine u određenim danima kretala od -33% do 75% za KEDS, a na određeni dan iznosila su 99%. Dakle, KEDS je nominovao samo količinu energije koju je KEK imao na raspolaganju i nisu pokušali da uvezu energiju za ovaj period. Pored toga, KEDS nije imao nikakvu potvrdu od RUE u vezi njihovog zahteva za podršku samo lokalnoj proizvodnji, kao i

neodgovornosti za prouzrokovana odstupanja, stoga RUE potvrđuje da data pojašnjenja nisu relevantna i da KEDS nije postupio u skladu sa članom 11.1.9 Tržišnih pravila i članom 2.5.1.2 Kodeksa o bilansu.

Odbor RUE je na sastanku održanom 12.10.2022. nakon razmatranja odgovora/komentara poslatih od strane KEDS-a na Izveštaj o praćenju u vezi sa kupovinom električne energije, isplatama i nominacijama za operatera distributivnog sistema (KEDS) utvrdio da: i) KEDS nije nabavio električnu energiju za pokrivanje gubitaka kako je predviđeno zakonskim odredbama, odnosno stavom 1.21 člana 28. Zakona br. 05/L-085 o električnoj energiji kao i člana 9. Procedure za trgovinu energijom ; ii) KEDS nije izvršio odgovornosti date ovim zakonom koji obavezuje ODS da obezbedi električnu energiju za pokrivanje gubitaka u distributivnoj mreži i za pomoćne usluge, u skladu sa principima tržišta električne energije, transparentnosti i nediskriminacije ; iii) KEDS je nominovao količine energije za gubitak distributivne mreže koje su manje od njihove sopstvene prognoze. Neuspeh KEDS-a da nominuje električnu energiju za pokrivanje gubitaka u distribuciji povećao je stepen odstupanja na nivou interkonekcije, uzrokujući finansijske posledice; i iv) KEDS nije postupio u skladu sa članom 28. stav 1.3 i 1.17 Zakona o električnoj energiji, članom 11.1.9 Tržišnih pravila, članom 2.5.1.2 Bilansnog kodeksa i licencom operatera distributivnog sistema koju je izdao RUE.

Odbor RUE je, na osnovu gore navedenog, potvrdio da ni u jednom slučaju, niti sa bilo kojom činjenicom, bilo formalnom ili materijalnom, KEDS nije bio u mogućnosti da ospori/argumentuje nalaze preko Izveštaja o praćenju u vezi sa kupovinom električne energije, isplatama i nominacijama za operatera distributivnog sistema KEDS-a, stoga je izdao obaveštenje o utvrđenim prekršajima za kupovinu električne energije, plaćanja i nominacije od operatera distributivnog sistema (KEDS).

RUE, u skladu sa odredbama člana 57. stav 7. Zakona o energetske regulatoru, gore navedeno obaveštenje je poslato 14.10.2022. godine KEDS-u kako bi mogli pismeno odgovoriti na učinjene prekršaje, u roku od četrnaest (14) dana od prijema tog obaveštenja.

RUE je 31.10.2022. od KEDS-a primio pismene odgovore u vezi sa prekršajima utvrđenim gore navedenim obaveštenjem, gde su obrazloženja u vezi sa prekršajima utvrđenim od strane RUE, kao i druga opravdanja, osim onih koja su utvrđena putem obaveštenja RUE, predstavljena u pisanoj formi.

Odbor RUE je na sednici održanoj 16.11.2022. godine ocenio i analizirao odgovore koje je dao KEDS, i došao do zaključka da odgovori KEDS-a nijednim formalnim ili materijalnim argumentom ne osporavaju prekršaje koje je identifikovao RUE, ali se isti, u želji da izbegne utvrđene odgovornosti i povrede, pozivao na to koje su obaveze KEDS-a, tvrdeći da je neodražavanje troškova i cena od strane RUE tokom redovnog tarifnog procesa uticalo na to, i osvrnuo se na činjenicu da su kao rezultat zakasnele odluke i neblagovremenog reagovanja institucija nadležnih za energetiku nastale posledice po kompaniju.

RUE još jednom ocenjuje da tvrdnje KEDS-a o nereagovanju na vreme ne stoje, zbog nepobitne činjenice da je RUE tokom redovnog pregleda tarifa u oktobru 2021. godine odrazio sve troškove sistema za operatera distributivnog sistema KEDS, u potpunosti u skladu sa Pravilnikom o prihodima ODS-a, i istovremeno je naglasio da će RUE, kada god se pojavi potreba za vanrednim pregledom, preduzeti sve zakonske radnje i snositi sve troškove regulisanih vlasnika licenci. Stoga je u decembru 2021. godine, nakon ispunjenja kriterijuma od strane vlasnika licenci, pokrenut postupak vanredne revizije za obračun troškova i za vlasnika licence KEDS, kojem su svi troškovi priznati rešenjem iz februara 2022. (Rešenje br. V_1485_2022) koje uključuje sve troškove nastale od oktobra 2021. nadalje. Dakle, ove tvrdnje od strane KEDS-a ne stoje i nemaju nikakve veze sa procesom praćenja, ali smo se zbog evaluacije i otklanjanja bilo kakve nejasnoće prema njima odnosili veoma pažljivo i u cilju poštovanja zakonske regulative na snazi.

Ostale tvrdnje iznete u odgovorima KEDS-a nisu relevantne i nije bilo moguće učiniti kredibilnim da postupi drugačije, zbog činjenice da je KEDS postupio mimo licence i zakonskih obaveza u pogledu nabavke električne energije za pokriće gubitaka, koje nijednom činjenicom nije negirao, pa je dokazano da je postupio suprotno članu 28. st. 1.21 Zakona o električnoj energiji.

Potvrđeno je i da KEDS nije izvršio obaveze date zakonom koji obavezuje ODS da obezbedi električnu energiju za pokrivanje gubitaka u distributivnoj mreži i za pomoćne usluge, u skladu sa principima tržišta električne energije, transparentnosti i nediskriminacije, i kao posledica toga ugrozio je redovno snabdevanje potrošača koji imaju pravo na univerzalnu uslugu, kada se zna da operater distributivnog sistema ima odlučujuću ulogu u pružanju usluga i regulisanom snabdevanju energijom svih regulisanih potrošača.

Što se tiče tvrdnji KEDS-a u vezi sa odstupanjima, isti je ponovo dao opis situacije kao u odgovorima u izveštaju o nadzoru, pozivajući se na različite situacije, gde je naglasio da se ne može smatrati odgovornim za odstupanja na nivou interkonekcije, jer je to rezultat zakasnelog postupanja i odluka nadležnih institucija u energetsom sektoru, pozivajući se na faktor više sile, a takve tvrdnje ne stoje, već su rezultat nepostupanja nominujući manje količine energije za gubitke u distributivnoj mreži od sopstvene prognoze KEDS-a. Stoga je propust KEDS-a da nominira električnu energiju za pokrivanje gubitaka u distribuciji povećao stepen devijacija interkonekcije, što je izazvalo finansijske posledice.

Vredi napomenuti da iako se KEDS-u priznaju svi operativni troškovi kao operateru distributivnog sistema, uključujući i dozvoljene gubitke, priznate rešenjem o maksimalno dozvoljenim prihodima, a svi troškovi se reflektuju i kroz pregled tarifa, bilo redovnih ili vanrednih, i tako želeći da koristi analogne situacije i relativizuje zakonske obaveze definisane važećim zakonodavstvom, kao regulisani korisnik licence sa svim troškovima koje priznaje RUE, njegova neodgovornost za donošenje tačnih nominacija za potrebe ODS-a predstavlja kršenje i suprotno je članu 28. stav 1.3 i 1.17 Zakona o električnoj energiji, članu 11.1.9 Tržišnih pravila i članu 2.5.1.2 Bilansnog kodeksa.

Odbor RUE je po donošenju ove odluke ocenio ovo proceduralno pitanje u slučaju izricanja novčane kazne, zbog činjenice da je u okviru nadležnosti RUE razvio praćenje na osnovu zakona, Procedure za trgovinu energijom i licence operatera distributivnog sistema, Tržišnih pravila i Bilansnog kodeksa, dakle, da bi se došlo do materijalne situacije, pravilno je proverio činjenično stanje, a nakon tačne provere ovog pitanja u odnosu na postupanje vlasnika dozvole, tvrdnje KEDS-a ocenjene su kao neosnovane.

Odbor RUE se sa velikom pažnjom bavio i ostalim pitanjima pomenutim u odgovorima KEDS-a, koja nisu relevantna, budući da nalaze potvrđene od strane RUE ni u jednom slučaju i nijednom činjenicom nije mogao da ospori/argumentiše nalaze kroz Izveštaj o monitoringu, već je isti samo dao opis i ocenu, i u tom slučaju su njegovi postupci u potpunoj suprotnosti sa obavezama iz licence i obavezama koje je izdao Odbor RUE, kao i u suprotnosti sa zakonskim odredbama pomenutim u uvodu ovog rešenja.

Odbor RUE je, u slučaju izricanja novčane kazne i podele na rate u periodu od 2 (dve) godine, uzeo u obzir olakšavajuće okolnosti, uzimajući u obzir prethodno postupanje, materijalno stanje vlasnika licence na koje je uticala i pandemija virusa KOVID 19, kao i okolnosti koje su uticale na energetske finansijsku situaciju i gorenavedene postupke vlasnika licence. RUE je kao olakšavajuću okolnost ocenio i ponašanje i saradnju KEDS-a sa RUE tokom tog procesa.

Odbor RUE je takođe ocenio otežavajuće okolnosti prilikom izricanja novčane kazne, jer svrha ove kazne nije da ošteti preduzeće, već da ga poboljša u budućim radnjama u korist pravne sigurnosti samih vlasnika licenci kako bi bio u skladu sa uslovima licence i obaveznim i primenljivim zakonskim zahtevima koji su na snazi.

Odbor RUE je, u smislu visine novčane kazne iz odredbe pod tačkom I. ovog rešenja, uzeo u obzir utvrđene povrede, a kumulativno od svih prekršaja, predložena je novčana kazna po osnovu prihoda koje je preduzeće akumuliralo tokom prethodne fiskalne godine, a koji su zasnovani na Izveštaju nezavisnog revizora KEDS-a za finansijske izveštaje za posebne svrhe regulatora za 2021. godinu i koji su poslani RUE-u.

Odluka o izricanju novčane kazne doneta je u skladu sa zakonskim odredbama člana 57. stav 2. podstav 2.2, 2.8, 2.11 i 2.14 koji su u vezi sa stavom 3. Zakona o energetske regulatoru, i odredbama člana 2. podstav 1.2 i 1.11 i 1.14 u vezi sa stavovima 2. i 4. Pravila br. 06/2017 o administrativnim merama i kaznama, izdatim od strane RUE.

Rešenje o plaćanju kazne doneto je u skladu sa zakonskim odredbama člana 57. stav 9. Zakona o energetske regulatoru.

III. Rešenje se izdaje i objavljuje na službenim jezicima Republike Kosovo.

IV . Rešenje stupa na snagu danom usvajanja od strane Odbora i biće objavljeno na zvaničnom sajtu RUE.

Pravni savet: Strana nezadovoljna ovim rešenjem može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u roku od trideset (30) dana od dana prihvatanja Rešenja ili od dana njegovog objavljivanja na veb stranici Regulatora, koji god datum od ova dva bio poslednji.

Odbor RUE:

Ymer Fejzullahu, predsedavajući

Selman Hoti, član

Izet Rushiti, član

Lutfije Dervishi, članica

Gani Buçaj, član

Odluka se šalje:

- Stranci,
- Arhivi RUE.